

**SEMINÁRNÍ PRÁCE 1:
ZAMYŠLENÍ NAD KOMUNIKOVÁNÍM STATISTIKY V MÉDIÍCH**

STATISTICKÁ ANALÝZA DAT, PSY 717

Klára Strouhalová

322488, Psychologie – Genderová studia

Vyučující: Mgr. Stanislav Ježek, PhD.

Datum odevzdání: 1. 5. 2010

Fakulta sociálních studií MU, rok 2010

Úvod

V současné době máme, vzhledem k blížícím se volbám do poslanecké sněmovny, možnost v médiích často číst články o volebních preferencích jednotlivých politických stran, sympatiích občanů k různým politickým subjektům i politikům samotným. Všechny tyto články odkazují na určité statistiky a výzkumy. Některé z nich vypovídají o jejich skutečných závěrech, ovšem není výjimkou text, v němž si autor upraví výsledky výzkumu tak, aby to vyhovovalo jeho původnímu záměru, a sice zvýhodnění, či znevýhodnění určité politické strany nebo jedince. Často pak můžeme dojít k názoru, že autor daný průzkum v článku zmiňuje jen proto, aby mu dal jakýsi punc pravdivosti, přičemž další obsah je zcela smyšlený. Domnívám se, že ale může nastat i situace, kdy je výzkum popsán nepřesně nedopatřením, zkrátka proto, že autor článku z něj nedokázal některé informace vyčíst.

Pro tento úkol jsem vybrala dva články čerpající z jedné studie. Oba texty jsou si mimořádně podobné, takže srovnávat mohu pouze drobnosti, nicméně i to je cílem této práce.

Výzkum

Projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění Centra pro výzkum veřejného mínění (dále jen CVVM) Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.

Terénní šetření, které mělo za cíl zjistit míru důvěry, kterou k vrcholným politikům chovají občané, probíhalo 5. – 12. 4. 2010 metodou kvótního výběru, kde kvótami byl region, velikost místa bydliště, pohlaví, věk a vzdělání respondentů, přičemž data pro kvótní výběr poskytl Český statistický úřad. Dotázaných bylo 1053, jednalo se o obyvatele ČR starší 15-ti let. Sběr dat probíhal metodou osobního rozhovoru tazatele s respondentem. Jako výzkumný nástroj byl použit standardizovaný dotazník. Respondenti měli ke každému ze jmenovaných politiků uvést, zda mu důvěřují, nedůvěřují, či zda jej neznají.

Považuji za zbytečné uvádět nyní výsledky výzkumu, protože ani jeden ze zmiňovaných článků je žádným způsobem nepozměňuje, tzn. budou uvedeny dále.

Srovnání konkrétních fakt uváděných články a výzkumem

Jak server Novinky. cz, ve svém článku z 29. 4. 2010 „Fischer stále kraluje důvěryhodnosti politiků, Klaus si polepšil“, tak i server Deník. cz v textu „Nejdůvěryhodnější jsou pro lidi Fischer, Klaus a Motejl“, taktéž z 29. 10. 2010 uvádí, že na prvních místech se umístili premiér Fischer, prezident Klaus a ombudsman Motejl. V obou článcích jsou uvedeny i pravdivé procentní výsledky.

Kromě prvních tří umístěných uvádí server Novinky.cz i osobnosti, které se umístily na 4. a 5. místě (včetně procentních údajů) a jméno ministra Peciny, který v průzkumu skončil na 6. místě. Server Deník.cz uvádí pouze jména osob, umístěných na 4. a 5. pozici, dále však zmiňuje 3 osoby, kterým ve výzkumu připadla poslední místa, to může působit poněkud „popularizujícím“ dojmem, avšak pro čtenáře je tato informace jistě zajímavá.

Zvláštní odstavec je v obou článcích věnován nárůstu důvěryhodnosti některých politiků od posledního průzkumu (prosinec 2009), a to zejména osmiprocentnímu navýšení u Václava Klause. V případě serveru Deník.cz je přidanou hodnotou ještě zmínění počtu procentních bodů, o které jsou důvěryhodnější ministři Janota a Pecina (Novinky.cz uvádí pouze, že: „si polepšili poměrně výrazně“), zcela navíc potom uvádí zlepšení ministryně Kovářové, která se v průzkumu umístila sice až na 7. místě, nicméně vykazuje shodný postup s ministrem Pecinou.

Server Novinky.cz uvádí zjednodušený přepis tabulky, která prokazuje míru důvěryhodnosti jednotlivých politiků, a to od prvního do desátého místa. Domnívám se, že v tomto případě zjednodušení mělo za cíl pouze pomoci čtenáři zorientovat se ve velkém množství dat, a tedy nemůže být hodnoceno negativně.

Ani jeden z článků bohužel nezmiňuje, že do výzkumu bylo zařazeno pouze 21 čelných ústavních činitelů, což může přivodit mylný dojem čtenáře, že některý z politiků se umístil na velmi nízké pozici, avšak fakticky vůbec nebyl do průzkumu zařazen. Server Deník.cz sice informuje o tom, že do výzkumu byli zařazeni pouze ústavní činitelé a členové kabinetu, avšak tuto informaci nemohu, např. vzhledem k „účasti“ Otakara Motejla, považovat za pravdivou, protože ombudsman, jak známo není ani ústavním činitelem, ani členem kabinetu. Nicméně o počtu posuzovaných osob server neuvádí nic.

Závěr

Podle mého názoru oba články interpretují výzkum CVVM tak, aby jeho výsledky nebyly nijak pozměněny. Fakta nebyla přizpůsobena žádným vedlejším záměrům. Jde tedy o seriózní zpracování výsledků měření do takové formy, aby se o nich dozvěděli i lidé, kteří se běžně k originálním statistikám nedostanou.

Prezentovaný výzkum a články

<http://www.novinky.cz/domaci/198941-fischer-stale-kraluje-duveryhodnosti-politiku-klaus-si-polepsil.html>

http://www.denik.cz/z_domova/nejduveryhodnejsi-jsou-pro-lidi-fischer-klaus-a-mo.html

http://www.cvvm.cas.cz/upl/zpravy/101033s_pi100429.pdf

Minula jste se žánrem. Požadována byla úvaha, ne popisné srovnání. Problémem může být ne zcela šťastná volba studie, která byla pouhým výběrovým šetřením bez výzkumných otázek a která nebyla publikovaná v recenzovaném časopise. Z uvedených výsledků mohly být předmětem Vaší úvahy třeba zmíněné posuny v žebříčku. Jak byly testovány? Je čtenář informován o přesnosti odhadů (např. intervaly spolehlivosti)? Zkuste to prosím doplnit o požadovanou úvahu.

SJ